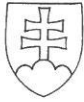

SR 82/2015

MINISTERSTVO SPRAVODLIVOSTI SLOVENSKEJ REPUBLIKY
 Sekcia medzinárodného práva
 Odbor justičnej spolupráce v trestných veciach

Kancelária Súdnej rady Slovenskej republiky Župné nám. č. 13, 814 22 Bratislava	
18-02-2015	
Číslo spisu:	Hodina: 10 ¹⁵
Prilohy: 27	Vybavuje:

Súdna rada
 Slovenskej republiky
 Župné námestie 13
 813 11 Bratislava

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo / záznam	Vybavuje / klapka	Bratislava
/	32030/2015/83-19460	Kapišovská / 231	16.02.2015

VEC: Žiadosť o informácie o plnení odporúčaní zo IV. kola hodnotenia GRECO

Slovenská republika je zakladajúcim členom Skupiny štátov proti korupcii (GRECO), ktorá dohliada na dodržiavanie záväzkov zmluvných štátov vyplývajúcich z Trestnoprávneho dohovoru o korupcii a Dodatkového protokolu k tomuto dohovoru, Občianskoprávneho dohovoru o korupcii a ďalších medzinárodných právnych nástrojov. Kontrola plnenia záväzkov sa vykonáva formou hodnotení. Každé kolo hodnotenia je zamerané na špecifickú oblasť, parciálnu časť ustanovení dohovoru alebo protokolu.

V súčasnosti prebieha už IV. kolo hodnotenia, v rámci ktorého sa posudzuje prevencia korupcie v oblasti justície, prokuratúry a prevencia korupcie členov parlamentných zhromaždení.

Slovenská republika bola vo IV. kole hodnotená v roku 2013. Hodnotiaca správa GRECO bola prijatá 18. októbra 2013 a vláda uznesením č. 542/2014 z 29. októbra 2014 schválila návrh opatrení na plnenie odporúčaní, ktoré vyplynuli z uvedenej hodnotiacej správy (citované uznesenie a schválené opatrenia sú pripojené v prílohe).

V súlade s pravidlom 30.2 Procedurálneho poriadku GRECO je Slovenská republika povinná zaslať sekretariátu GRECO informáciu o plnení odporúčaní do 30. apríla 2015.

Keďže časť odporúčaní pre Slovenskú republiku smerovala do oblasti pôsobnosti Súdnej rady SR, dovoľujeme si Vás požiadať o informácie týkajúce sa implementácie odporúčaní GRECO patriacich do pôsobnosti Súdnej rady SR.

V prípade, že niektoré odporúčania doteraz neboli realizované, privítame informáciu, v akom štádiu rozpracovanosti sa plnenie odporúčaní nachádza, príp. pripravované legislatívne návrhy, resp. ich stručné zhrnutie.

Poskytnuté informácie Ministerstvo spravodlivosti SR ako gestor členstva Slovenskej republiky v GRECO zapracuje do stanoviska, ktoré bude zaslané v určenom termíne sekretariátu GRECO.

Na základe uvedeného si Vás dovoľujeme požiadať, aby ste **informácie anglickom jazyku**, ktoré požadujete zapracovať do stanoviska SR k plneniu odporúčaní GRECO, zaslali mailom na adresu alexandra.kapisovska@justice.sk v termíne **do 31. marca 2015**.

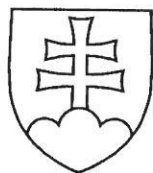
S pozdravom

Mgr. Michal Kotlárík, PhD.

vymenovaný na zastupovanie generálneho riaditeľa

Prílohy: 2

UZNESENIE VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

č. 542

z 29. októbra 2014

**k Návrhu Opatrení na zabezpečenie plnenia odporúčaní prijatých
Skupinou štátov proti korupcii (GRECO) pre Slovenskú republiku
v štvrtom kole hodnotení**

Číslo materiálu: 38875/2014
Predkladateľ: minister spravodlivosti

Vláda

A. berie na vedomie

A.1. Hodnotiacu správu Skupiny štátov proti korupcii (GRECO) pre Slovenskú republiku v štvrtom kole hodnotení (ďalej len „Hodnotiacia správa“);

B. súhlasí

B.1. so zverejnením Hodnotiacej správy Radou Európy / GRECO;

C. schvaľuje

C.1. Návrh Opatrení na zabezpečenie plnenia odporúčaní prijatých Skupinou štátov proti korupcii (GRECO) pre Slovenskú republiku v štvrtom kole hodnotení (ďalej len „Opatrenia“);

D. ukladá

ministromi spravodlivosti

D.1. plniť úlohy vyplývajúce zo schválených Opatrení
do 15. februára 2015

Návrh opatrení na zabezpečenie plnenia odporúčaní prijatých Skupinou štátov proti korupcii (GRECO) pre Slovenskú republiku v štvrtom kole hodnotení

Hodnotenie Slovenskej republiky v pléne GRECO sa uskutočnilo na 61. plenárnom zasadnutí GRECO, konanom v dňoch 14. – 18. októbra 2013, pričom Hodnotiacu správu Slovenskej republiky plénum GRECO prijalo 18. októbra 2013 v druhom čítaní (ďalej len „Hodnotiaca správa“).

Hodnotiaca správa vychádza z odpovedí Slovenskej republiky na dotazník, z poznatkov získaných počas hodnotiacej návštevy Slovenska, z dodatočne zaslaných informácií, ako aj z prieskumu otvorených zdrojov realizovaných hodnotiacim tímom (sekretariát GRECO, Rakúsko, Turecko, USA, Chorvátsko). Hodnotiaca správa prezentuje hlavné nedostatky zistené v rámci štvrtého kola hodnotení GRECO na tému prevencia korupcie vo vzťahu k poslancom, sudcom a prokurátorom z perspektívy posúdenia legislatívy a aplikačnej praxe. Záver Hodnotiacej správy obsahuje odporúčania adresované Slovenskej republike s termínom ich plnenia do 30. apríla 2015.

Text Hodnotiacej správy, ako aj prijaté odporúčania sú štruktúrované, rozdelené na tri tematické časti - Prevencia korupcie vo vzťahu: I. k poslancom Národnej rady SR, II. k sudcom a III. k prokurátorom.

I. Odporúčania a opatrenia vo vzťahu k poslancom Národnej rady SR

Odporúčanie:

i. Ďalej zvyšovať transparentnosť legislatívneho procesu zavádzaním príslušných štandardov a usmerňovaním poslancov Národnej rady SR v oblasti ich stykov s lobistami a s takými tretími stranami, ktorých zámerom je ovplyvňovanie verejnej politiky v mene parciálnych záujmov (25 Hodnotiacej správy).

Odporúčanie:

ii. (i) Schváliť Kódex správania poslancov Národnej rady SR (vrátane usmernení o predchádzaní konfliktom záujmov, prijímaní darov a iných výhod, zneužívania právomoci verejného činiteľa a o predkladaní majetkových priznaní), zverejniť ho a (ii) náležite presadzovať jeho dodržiavanie (prostredníctvom kontrolného mechanizmu a sankcií) za súčasného poskytovania špecializovaného vzdelávania, odporúčaní a poradenstva (odsek 32 Hodnotiacej správy).

Odporúčanie:

iii. Vypracovať osobitne pre Národnú radu SR pravidlá týkajúce sa prijímania darov, pohostenia a iných výhod poslancami a stanoviť interné postupy vo vzťahu k oceňovaniu, priznávaniu a vracaniu neprijateľných darov (odsek 39 Hodnotiacej správy).

Odporúčanie:

iv. Zdokonaľovať a spresňovať predpisy týkajúce sa zverejňovania majetkových pomerov, ktoré sa vzťahujú na poslancov Národnej rady tak, aby zahŕňali pravidelné podávanie informácií o finančných záujmoch, partnerstvách, iných obchodných dohodách, vnútroštátnych a zahraničných cestách hradených tretími osobami, ako aj o výhodách, pohosteniach a sponzorovaní zo strany domácich a zahraničných subjektov presahujúcich určitú stanovenú hranicu (odsek 46 Hodnotiacej správy).

Odporúčanie:

v. Posilniť kontrolu dodržiavania a presadzovania pravidiel týkajúcich sa konfliktov záujmov, majetkových priznaní a iných povinností a obmedzení vzťahujúcich sa na poslancov Národnej rady, ktoré stanovuje Ústavný zákon o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, predovšetkým tým, že sa prehodnotí mandát Výboru pre nezlučiteľnosť funkcií a budú mu pridelené ďalšie ľudské a materiálne zdroje (odsek 52 Hodnotiacej správy).

Návrh opatrenia:

Riešiť realizáciu potrebných opatrení na zabezpečenie plnenia uvedených odporúčaní prijatých Skupinou štátov proti korupcii (GRECO) v štvrtom kole hodnotení vo vzťahu k poslancom Národnej rady SR v rozsahu ústavného postavenia a právomoci Národnej rady SR.

Termín: do 1. 2. 2015

II. Odporúčania a opatrenia vo vzťahu k sudcom

Odporúčanie:

vi. V rozhodnutiach o odvolaní predsedov súdov udávať dôvody, postupovať v súlade s náležitým procesom odvolávania a umožniť preskúmanie zákonnosti takýchto rozhodnutí (odsek 63 Hodnotiacej správy).

Návrh opatrenia:

Pre uvádzanie dôvodov odvolania z funkcie predsedu súdu je potrebná zmena zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Pre zavedenie súdneho prieskumu nie je potrebná žiadna legislatívna zmena, nakoľko už v súčasnosti môže odvolaný predseda súdu namietat' porušenie svojich práv individuálnou sťažnosťou adresovanou Ústavnému súdu Slovenskej republiky. Súčasnú právnu úpravu vymenúvania a odvolávania predsedov a podpredsedov súdov plne zodpovedá manažérskeму prístupu riadenia súdov. Predseda súdu je podľa zákona orgánom správy súdu, ktorej výkon zabezpečuje a za výkon ktorej zodpovedá. Existencia tejto funkcie nie je prejavom nezávislosti súdov, resp. odvolanie predsedu súdu zo strany ministra spravodlivosti nemožno vnímať ako zasahovanie do nezávislosti

rozhodovacej činnosti súdu. Súdny sú nezávislé pri výkone súdnictva, nie pri správe súdu.

V tejto súvislosti poukazujeme na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 102/2011 zo 7. Mája 2014 (vyhlásený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky dňa 1.8.2014 ako č. 216/2014 Z. z.), podľa ktorého druhá a tretia veta § 38 ods. 5 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie sú v súlade s Ústavou Slovenskej republiky. Ide o ustanovenia, ktoré v súčasnosti vylučujú aplikáciu správneho poriadku a súdny prieskum v rámci správneho súdnictva pri odvolávaní predsedov súdov. Dňom vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky možno strácajú tieto dve vety účinnosť, a teda platí záver, že ich nemožno použiť a v nich obsiahnutý zákaz je bezpredmetný, a teda platí opak aj bez toho, aby to bolo nutné konštatovať v priamo v normatívnom texte (k tomu pozri čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a § 1 správneho poriadku).

Nie sú potrebné žiadne osobitné opatrenia.

Odporúčanie:

vii. (i) S cieľom posilniť nezávislosť súdnictva od nenáležitých politických vplyvov ustanoviť zákonom, aby bola najmenej polovica členov Súdnej rady volená sudcami, a (ii) zvýšiť transparentnosť fungovania Súdnej rady a samosprávnych súdnych orgánov (predovšetkým disciplinárnych senátov a výberovej komisie) (odsek 69 Hodnotiacej správy).

Návrh opatrenia:

Pre docielenie stavu, kedy bude najmenej polovica členov Súdnej rady Slovenskej republiky volená priamo sudcami je potrebná zmena čl. 141a Ústavy Slovenskej republiky, nakoľko zloženie Súdnej rady Slovenskej republiky je v súčasnosti upravené priamo v Ústave Slovenskej republiky.

Ústavným zákonom č. 161/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov sa zaviedla právna úprava, podľa ktorej polovicu členov Súdnej rady Slovenskej republiky budú voliť priamo sudcovi. Ústavná zmena nadobúda účinnosť 1. septembra 2014.

Zákonom č. 195/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony sa výrazným spôsobom mení systém kreovania disciplinárnych senátov. Zákonná zmena nadobúda účinnosť 1. septembra 2014.

Termín: priebežne

Odporúčanie:

viii. (i) Zrevidovať „Zásady sudcovskej etiky“ a ďalej ich rozpracovať tak, aby všetkým sudcom poskytovali presnejšie formulované usmernenia týkajúce sa správania, ktoré sa od nich očakáva, bezúhonnosti sudcu a prevencie korupcie a (ii) zaistiť náležité dodržiavanie týchto „zásad“ (prostredníctvom kontrolného mechanizmu a sankcií) za súčasného poskytovania špecializovaného vzdelávania, odporúčaní a poradenstva (odsek 85 Hodnotiacej správy).

Návrh opatrenia:

Schvaľovanie zásad sudcovskej etiky je zákonnou právomocou Súdnej rady Slovenskej republiky, pričom súdna rada túto právomoc realizuje po dohode s ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky [§ 4 ods. 2 písm. a) zákon č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov]. Zatiaľ neboli tieto zásady schválené.

Ústavným zákonom č. 161/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov sa zaviedla právna úprava, ktorá zveruje schvaľovanie zásad sudcovskej etiky do výlučnej a výhradnej právomoci Súdnej rady Slovenskej republiky, a to bez ingerencie ministra spravodlivosti.

Vo vzťahu k druhej časti odporúčania možno uviesť, kontrolný mechanizmus dodržiavania zásad sudcovskej etiky a sankcie za ich porušenie už v súčasnosti sú súčasťou platnej právnej úpravy, keďže porušenie zásad sudcovskej etiky je disciplinárnym previnením sudcu, pričom jeho zodpovednosť sa zisťuje v rámci disciplinárneho konania.

Špecializované vzdelávanie v oblasti zásad sudcovskej etiky je otázkou nie legislatívnu, ale organizačnou. Vzdelávanie sudcov v Slovenskej republike zabezpečuje Justičná akadémia, ktorá každoročne pripravuje plán vzdelávania na príslušný kalendárny rok. Po schválení zásad sudcovskej etiky bude potrebné zaradiť do plánu vzdelávania Justičnej akadémie aj túto problematiku. Ministerstvo spravodlivosti zabezpečí doplnenie plánu vzdelávania Justičnej akadémie o oblasť sudcovskej etiky.

Termín: priebežne

Odporúčanie:

ix. Vypracovať a náležite presadzovať v rámci súdnictva stratégiu zameranú na prevenciu a riešenie konfliktov záujmov a korupčných rizík (odsek 87 Hodnotiacej správy).

Návrh opatrenia:

Vytvoriť na Ministerstve spravodlivosti Pracovnú komisiu na vypracovanie a prijatie stratégie zameranej na prevenciu a riešenie konfliktov záujmov a korupčných rizík v súdnictve.

Termín: po schválení návrhu opatrení vládou SR

Odporúčanie:

x. Stanoviť povinnosť deklarovať záväzky (napr. dlhy a pôžičky) a dary v hodnote nad určitú stanovenú hranicu u tých sudcov, na ktorých sa nevzťahuje Ústavný zákon o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov (odsek 94 Hodnotiacej správy).

Návrh opatrenia:

Vzhľadom na existujúcu prax, resp. faktický stav pri podávaní majetkových priznaní sudcov sa nejaví ako potrebné prijímať osobitné opatrenia k predmetnému odporúčaniu (§ 32 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Právna úprava majetkových priznaní sudcov je podstatne prísnejšia ako právna úprava vyplývajúca z ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov. Ministerstvo spravodlivosti však prehodnotí aktuálnu právnu úpravu majetkových priznaní sudcov a v prípade potreby zabezpečí navrhnutie potrebných zmien.

Termín: do 1. 2. 2015

Odporúčanie:

xi. Posilniť presadzovanie pravidiel o predkladaní majetkových priznaní zakotvených v Zákone o sudcoch a prísediacich, a to najmä zabezpečením dôkladnejšieho skúmania priznaní, pričom sa príslušnému dozornému orgánu pridelia primerané ľudské a materiálne zdroje, a dôsledne ukladať sankcie za zistené porušenia (odsek 98 Hodnotiacej správy).

Návrh opatrenia:

Mechanizmus kontroly majetkových priznaní sudcov, ako aj s tým súvisiace sankčné mechanizmy sú súčasťou právneho poriadku a preto nie je potrebné prijímať žiadne ďalšie opatrenia. Orgánom vyhodnocujúcim majetkové priznania sudcov je Súdna rada Slovenskej republiky.

Predpokladá sa personálne posilnenie kancelárie Súdnej rady Slovenskej republiky o troch zamestnancov v súvislosti s realizáciou ústavných zmien (ústavný zákon č. 161/2014 Z. z.), ktorých kapacity možno využiť aj v intenciách predmetného odporúčania.

Nie sú potrebné žiadne ďalšie osobitné opatrenia.

III. *Odporúčania a opatrenia vo vzťahu k prokurátorom*

Odporúčanie:

xii. Prehodnotiť Etický kódex z roku 2012 s cieľom overiť, či stanovuje jasné etické štandardy profesionálneho správania pre prokuratúru, podľa potreby ho upraviť a sprístupniť verejnosti a zaistiť náležité dodržiavanie tohto kódexu (prostredníctvom kontrolného mechanizmu a sankcií) za súčasného poskytovania špecializovaného vzdelávania, odporúčaní a poradenstva (odsek 125 Hodnotiacej správy).

Návrh opatrenia:

Generálna prokuratúra SR vykoná analýzu a pripraví zmeny Etického kódexu obsahujúce jasné etické štandardy profesionálneho správania prokurátorov a zabezpečí jeho zverejnenie na webovom sídle generálnej prokuratúry.

Termín: 15. február 2015

Generálna prokuratúra SR prijme opatrenia a zabezpečí riadne dodržiavanie Etického kódexu, a to prostredníctvom uplatnenia disciplinárnej zodpovednosti prokurátora za jeho porušenie.

Termín: priebežne

Generálna prokuratúra SR navrhne zaradiť problematiku „etiky profesionálneho správania prokurátorov“ do študijného plánu Justičnej akadémie Slovenskej republiky ako aj do obsahovej náplne vzdelávania prokurátorov a prerokuje s Justičnou akadémiou, Ministerstvom spravodlivosti SR a zástupcami justície zaradenie systematického vzdelávania prokurátorov v oblasti profesijnej etiky do prípravného a celoživotného vzdelávania prokurátorov.

Termín: 30. november 2014 a každoročne pri tvorbe plánu vzdelávania Justičnej akadémie

Generálna prokuratúra SR bude podporovať zaradenie otázok etiky profesionálneho správania prokurátorov na porady na rôznych stupňoch prokuratúry.

Termín: priebežne, najmenej 1x ročne

Generálna prokuratúra SR bude podporovať poradenstvo vo veciach profesionálnej etiky a jeho úpravu v Etickom kódexe a v statusových zákonoch.

Termín: 15. február 2015

Odporúčanie:

xiii. Vypracovať v rámci prokuratúry usmernenie o predchádzaní a riešení existujúcich aj možných konfliktov záujmov (odsek 127 Hodnotiacej správy).

Návrh opatrenia:

Generálna prokuratúra SR prijme opatrenia na zapracovanie predchádzania a riešenia existujúcich a možných konfliktov záujmov do Etického kódexu.

Termín: 15. február 2015

Generálna prokuratúra SR nad rámec formálneho odporúčania zabezpečí evidenciu odňatých vecí.

Termín: 15. február 2015

Odporúčanie:

xiv. Reálne sprístupniť verejnosti údaje obsiahnuté v osvedčeniach a majetkových priznaniach prokurátorov a odstrániť všetky prekážky brániace tomuto prístupu s náležitým ohľadom na súkromie a bezpečnosť prokurátorov a im blízkych osôb, ktoré oznamovacej povinnosti podliehajú (odsek 130 Hodnotiacej správy).

Návrh opatrenia:

Odporúčanie sa implementuje.

Vzhľadom na už existujúce reálne zverejnenie majetkových priznaní prokurátorov spôsobom, ktorý rešpektuje ochranu súkromia a bezpečnosti dotknutých osôb, nie je potrebné prijímať ďalšie opatrenia.

Odporúčanie:

xv. Právne upraviť prijímanie darov všetkými kategóriami prokurátorov pri výkone povinností, ich priznávanie a nakladanie s nimi (odsek 133 Hodnotiacej správy).

Návrh opatrenia:

Generálna prokuratúra SR prijme opatrenia na zabezpečenie zákazu prijímania darov všetkými kategóriami prokurátorov v súvislosti s výkonom povinností s prípadným odkazom na trestnoprávne dôsledky v rámci Etického kódexu.

Termín: 15. február 2015

Odporúčanie:

xvi. Zaviesť pre prokurátorov povinnosť priznávať záväzky (napr. dlhy a pôžičky) a dary presahujúce určitú stanovenú hodnotu (odsek 137 Hodnotiacej správy).

Návrh opatrenia:

Generálna prokuratúra SR prijme opatrenia na stanovenie povinnosti prokurátorov priznávať dlhy a pôžičky peňazí a cennejších predmetov a iné obdobné právne vzťahy (napríklad dlhodobý prenájom vily alebo luxusného vozidla za minimálnu odplatu, resp. za odplatu výrazne odlišnú od trhových podmienok) nesúvisiace s výkonom povolania v nezverejnenej časti majetkového priznania v zákone o prokurátoroch, asistentoch prokurátora a právnych čakatel'och prokuratúry.

Termín: 15. február 2015

Generálna prokuratúra SR prijme opatrenia na ustanovenie povinnosti prokurátorov priebežne priznávať osobnému úradu dary presahujúce určitú hodnotu (resp. násobok služobného platu) nesúvisiace s výkonom povolania v zákone o prokurátoroch, asistentoch prokurátora a právnych čakatel'och prokuratúry.

Termín: 15. február 2015